

«ARTRÒPODES, CENTPEUS, ESPIADIMONIS I LLAGOSTES DE MAR» UNA EXPOSICIÓ DE MAGDA BOLUMAR CHERTÓ

DEL 18 DE MAIG AL 9 DE JULIOL

A CURA DE FREDERIC MONTORNÉS

MUSEU DE GRANOLLERS

Exposició: **«Artròpodes, centpeus, espiadimonis i llagostes de mar»
Una exposició de Magda Bolumar Chertó**

Dates: **del 18.05.2023 al 9.07.2023**

Lloc: **Museu de Granollers. Sala SET**
Carrer Anselm Clavé, 40
08401 Granollers
93 842 68 40
museu@granollers.cat
www.museugranollers.cat
facebook.com/museudegranollers
twitter.com/MuseuG

Horari:
De dimarts a divendres de 18 a 21 h.
Dissabtes d'11 a 14h i de 17 a 21h.
Diumenges d'11 a 14h i de 18 a 21h.

Inauguració: **Dijous 18 de maig**

«**Artròpodes, centpeus, espiadimonis i llagostes de mar**» és el títol de l'exposició que aplega una selecció de xarpelleres i dibuixos de Magda Bolumar (Caldes d'Estrac, 1936) realitzats durant la dècada dels anys seixanta. Es tracta del període de producció d'aquesta artista en què la singularitat de la seva mirada es consolida al voltant d'una manera molt precisa d'observar la naturalesa i del desig de dialogar amb la nostra vida a través d'una obra que sorgeix, com diu la mateixa artista, de l'acte d'escoltar allò que li diu un quadre.

Muntada a partir de les cinc obres de Magda Bolumar que hi ha al fons del Museu de Granollers arran de la seva participació en cinc de les sis edicions del Premi de Pintura de Granollers, celebrat entre 1959 i 1964, aquesta exposició ha estat concebuda per reflexionar sobre la deriva d'una pràctica artística molt peculiar i la transcendència de la participació d'artistes com ella en convocatòries públiques locals.

Silenciada durant massa anys per la línia editorial d'una història escrita, com tantes altres, a partir de paràmetres masculistes i sovint discriminatoris amb la dona, Magda Bolumar és una artista la vitalitat de la qual mai no deixa de sentir-se, gràcies a l'energia que recorre les fibres de la seva obra i el caràcter intemporal d'una manera de fer que és a l'origen d'una pràctica artística resistent capaç d'establir amb l'espectador relacions de complicitat sinceres i honestes.

A més de fer sentir la veu d'aquesta artista singular, la nostra exposició també vol fer valer la tasca que desenvolupen aquelles convocatòries públiques que permeten que els artistes mostrin la seva obra davant d'un públic més ampli i puguin entrar a formar part, com és el cas que ens ocupa, dels fons artístics dels nostres museus.

Per bé que no sabem què hauria passat si no hagués existit el Premi de Pintura de Granollers i si Magda Bolumar no s'hi hagués presentat, sí que sabem que, en no ser el cas, l'exposició que es pot veure al Museu de Granollers aplega artròpodes, centpeus, espiadimonis i llagostes de mar que, si de dia dialoguen amb un arbre, de nit somnien amb els astres i els estels.

Frederic Montornés
Comissari exposició

Biografia

Magda Bolumar Chertó neix a Caldes d'Estrac l'any 1936. Al 1939 la seva família es trasllada a viure a Mataró. Entre 1948 i 1952 (dels 12 als 16 anys) es forma en dibuix i pintura figurativa amb Rafael Estrany, director del Museu Municipal de Mataró, on adquireix el coneixement tècnic de la pintura. L'any 1954 (als 18 anys) Magda Bolumar entra en contacte amb membres del Grup Art Actual (entre ells Moisès Villèlia, teòric del grup), Club 49 i Dau al Set i participa en diverses exposicions individuals i col·lectives, principalment a Catalunya.

Entre finals dels anys 50 i principi dels 60, Magda Bolumar comença a experimentar amb tela de sac o "xarpelleres", com les anomena el col·leccionista Xavier Vidal de Llobatera.

El període que engloba les obres que es poden veure a l'exposició del Museu de Granollers és de 1959 a 1969. Es tracta del temps en que Magda Bolumar, arrel dels seus contactes amb les noves línies expressives de l'art contemporani català (allò que es donarà a conèixer com segones avantguardes) s'allunya de la figuració i el seu treball deriva cap a una mena d'abstracció inspirada directament amb la naturalesa. La seva tipologia d'obra a partir d'aquell moment denota un interès especial per l'ús de nous materials (en el seu cas l'arpillera), el seguiment dels procediments artístics impulsats principalment pels corrents informalistes europeus i una influència notable d'artistes com Paul Klee, Joan Miró o Vasili Kandinski.

Magda Bolumar es dona a conèixer, sobre tot, a partir de principis dels anys 60, pel seu treball en arpillera o tela de sac. Es tracta d'un material que, per bé que també utilitzen altres artistes com Paul Klee -en els anys 30/40-, Alberto Burri -durant els 50- o Manolo Millares -a partir de 1960- Bolumar l'utilitza com a base per a representar una manera de relacionar-se amb la naturalesa a partir d'una observació en el temps molt similar al que ella inverteix en el procés de treball de les seves obres.

Per bé que l'arpillera és un teixit, les seves obres no s'haurien d'incloure en el que es dona a conèixer com art tèxtil ja que té més a veure amb el collage i el baix relleu que no pas amb el tapís.

El crític Alexandre Cirici, un dels seus grans i més importants valedors, es referia a la seva obra amb aquestes paraules: "L'obra de la Magda no és anàloga, ni semblant, ni igual a res. Aquesta és la seva primera força". I afegia: "la plàstica de la matèria la va alliberar i li va permetre l'angoixa i el gaudi de trobar-se, de cop, en un domini per estrenar, on ningú podia guiar-la, on la imitació era impossible".

El títol de l'exposició prové d'un text que escriu Alexandre Cirici en motiu d'una exposició que fa Magda Bolumar a la Caixa Laietana de Mataró (Barcelona), l'any 1982. Diu així

"En conjunt, l'obra es presenta organitzada com conjunts arquitectònics, d'arcs, finestres o reixes, en estructures d'eina, com rasclets; d'instrument, com xilòfons; o encara més sovint com d'àgils artròpodes, com els centpeus, els espiadimonis o les llagostes de mar. Són obres hieràtiques que, pel fet de condicionar la vida d'acord amb uns contextos rígids, de visió unívoca, com retalles, prenen un estil de ressonàncies màgiques."

L'exposició

La proposta exposició es desplega en 4 parts:

1.- Una gran sala dedicada a l'exposició de la producció de Magda Bolumar entre 1959 – 69. Cosnta de 14 “xarpelleres” i prop de 40 dibuixos de petit format on es mostra les diferents línies d'investigació artística que transita l'artista durant una dècada, abans d'anar a París (1968) i l'Equador (1972).

Cinc de les arpilleres que es mostren són les obres que donen origen a la nostra exposició. Es tracta de les obres que van a entrar a formar part dels fons del Museu de Granollers arrel de la participació de Magda Bolumar en 5 de les 6 edicions del Premi Pintura de Granollers, celebrat entre 1959 – 1964.

En aquesta sala mostrem:

- Obres que corresponen a un primer període de producció abstracte de Bolumar caracteritzat per teles de tons marronosos tot respectant el color original de la tela de sac però intervenint sobre ella mitjançant aplicacions de color, incrustacions de materials domèstics -claus, escuradents, etc- i perforacions d'on surten fils que nua i trenca tot creant sobre la superfície del quadre una mena de baix relleu. La pràctica de perforar la tela pictòrica és quelcom que també treballen altres artistes d'aquesta època i que denota un interès en voler sortir dels marges bidimensionals del quadre per mostrar l'espai que hi ha al darrera. Un dels més grans representants d'aquest acte de perforar és Lucio Fontana, a partir de 1949.

- una gran tela sobre suport de fusta, datada l'any 1963. Aquest suport és molt propi de les seves primeres obres de Magda Bolumar. En aquesta obra de grans dimensions -2,40 x 1,40 cm- l'artista obre la tela i agrupa, trenca i nua els seus fils que tensa amb claus i acaba amb aplicacions de color, majoritàriament oli. És una de les obres de més gran format de Magda Bolumar -si exceptuem el mural que fa a la Ricarda l'any 1963.

- arpilleres més acolorides i vives, de diferents formats

- dibuixos realitzats a la manera d'un diari vital ja que acostumen a anar acompanyats de títols, dates i alguna que altre indicació de lloc, animal o persona en el qual s'inspira l'artista. Són dibuixos de petit format realitzats amb llapis de color, collage, goma laca, aquarel·la, etc sobre paper, cartolina o cartró

2.- Una petita sala dedicada al Premi Pintura de Granollers amb documentació relacionada: cartells de les sis edicions (1959 – 1964), catàlegs, llistats d'artistes, retalls de premsa i fotografies d'època d'alguna de les seves edicions.

En aquesta sala també es mostra cartell/fulletó de mà que es va editar en motiu de l'exposició **IN/FORMES**, comissariada per Manel Clot el 2007, on revisava la importància del Premi Pintura de Granollers, que va dinamitzar la vida cultural d'aquesta ciutat vint anys després del final de la guerra civil en un moment dominat per la grisor, el silenci forçat i la repressió. Iniciatives com aquesta, impulsada per la societat civil i el mecenatge privat, van fer molt en favor de la recuperació de la vida cultural local i en ella destaca especialment el paper que va desenvolupar, Antoni Cumella, impulsor i mecenes d'aquest premi i artista rellevant i influent en aquell moment.

3.- Una petita sala dedicada a la menció honorífica que rep Magda Bolumar l'any 1960 -II edició del premi-, amb el catàleg corresponent, retalls de premsa de l'època, el llistat dels artistes que es van presentar i una fotografia d'aquell moment en que es veu el matrimoni Bolumar-Villèlia amb Antoni Cumella i el seu fill.

És interessant assenyalar que l'obra guanyadora d'aquella edició, realitzada per Romà Vallès, també pertanyent al fons del Museu, és en exposició a l'espai balcó del Museu.

4.- La darrera sala és la que s'obre a l'altre banda de la gran vidriera on es pot veure la naturalesa amb la qual s'inspira Magda Bolumar per a la realització de les seves obres tan a nivell microscòpic com macroscòpic. Les seves obres, d'aquesta manera, es relacionen, de dia, amb l'olivera del pati del museu i, de nit, amb els astres i els estels.

Més informació sobre l'artista:

<http://www.magdabolumarcherto.es/home-cat.html>

<http://www.galeriamarcdomech.com/ca/artista-pintor-catala/magda-bolumar>

Crèdits:

**Artròpodes, centpeus, espiadimonis i llagostes de mar”
Una exposició de Magda Bolumar Chertó**

Organització

Museu de Granollers / Ajuntament de Granollers

Direcció

Glòria Fusté

Comissariat

Frederic Montornés

Coordinació executiva

Imma Saurí

Disseny gràfic

Ambar Amill Bosco

Coordinació tècnica

Marc Guàrdia

Teresa Sorribas

Muntatge

Francesc Alarcón

Begoña Terradas

Signal Rotulació

Secretaria tècnica

Esther Trabal

Assegurança

Badia corredoria d'assegurances, S.A.

Transport

SIT Expedición Arte y Seguridad, S.L.

Agraïments

El Museu de Granollers vol agrair a totes les persones i institucions que amb la seva col·laboració han fet possible aquesta exposició: Luz i Miquel Alsius, Magda Bolumar, Mar Cuenca, Marc Domènech, Joel Font, Alex Mitrani, Marina Muro, Carme Pérez, Bernat Puigdollers, Rosa Roig, Tanit Sanmartín Roig i Nahum Sanmartín Bolumar.

Institucions: Arxiu Comarcal de la Selva, Arxiu Municipal de Granollers (AMGr), Galeria Marc Domènech

Producció:

Museu de Granollers

Amb la col·laboració:

